

Verslag concept

Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid

Datum commissievergadering	:	29 september 2022
Commissievoorzitter	:	De heer M. Klein
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/E-mail	:	023-5144628/ boheemenm@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter

: dhr. M. Klein

Commissieadviseur

: mw. M. van Boheemen

5 Leden van de commissie:

CDA

: mw. C. Kuiper

ChristenUnie

: mw. M. Tolhuis

D66

: dhr. M. Steeman, dhr. M. Meiland (online)

DENK

: dhr. Mangal

Fractie Baljeu

: –

10

FvD

: dhr. J. Dessing

GL

: N. van der Waart, J. Gringhuis

JA21

: dhr. E. Jensen, dhr. G. Hartog

PvdA

: dhr. J. Carton, mw. S. Abdi

PvdD

: dhr. J. Hollebeek p.t., I. Kostić

15

PVV

: –

SP

: mw. H. Bouhlef, dhr. W.
Hoogervorst

VVD

: dhr. K.J. Terwal

Liberaal N-H

: mw. G. van Geffen

20

50PLUS/PVDO

: –

Gedeputeerde(n):

dhr. J. Olthof (PvdA)

Notulist

mw. J. Meijer (Notuleerservice Nederland)

25 **Afwezig:**

dhr. E. van der Maas (VVD), dhr. D. van den Berg (JA21), mw. W. Koning (CDA), dhr. J. Dessing (FVD), dhr. H. Kerklingh (FVD), F. Zoon (PvdD), dhr. M. Deen (PVV), dhr. V. van den Born (PVV), mw. W. van Soest (50PLUS/PVDO), dhr. M. van Dregt (50PLUS/PVDO), dhr. S. Koyuncu (DENK), dhr. M. Alkaduhimi, dhr. R. Baljeu (Fractie Baljeu)

30

Agenda

35 1. Opening en mededelingen

Pagina 2

2. Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering en lijsten moties en toezeggingen
- 2a. Vooruitblik komende vergadering(en) aan de hand van de Strategische Agenda en vaststelling Strategische Agenda
- 40 3. Inspreekhalfuur over onderwerpen die niet op de agenda staan maar wel tot de portefeuille van de commissie behoren
4. Rondvraag gedeputeerde Kocken (Noordzeekanaalgebied en Zeehavens)
5. B-agenda Mobiliteit, Bereikbaarheid en Infrastructuur
- 5a. C- naar B- verzoek D66: Verkeersveiligheid Zeeweg N200
- 45 5b. C- naar B- verzoek PvdD: Natuur/ Mobiliteit Literatuuronderzoek naar aanrijding met damherten
- 5c. Stand van zaken beschikbaarheidsvergoeding OV incl. afdoeningsvoorstel M-128-2022
- 5d. Mobiliteit/Natuur: Afdoeningsbrief diverse moties Actieve Mobiliteit
6. Rondvraag gedeputeerde Olthof (Mobiliteit, Bereikbaarheid, Infrastructuur en Luchtvaart)
- 50 7. Sluiting

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de commissievergadering om 20.15 uur en verwelkomt alle aanwezigen, de
55 insprekers, gedeputeerde Olthof, de ambtenaren en de kijkers thuis.

Mededelingen:

- Online aanwezige commissieleden zijn Statenlid Van der Waart (GL), de heer Dessing (FvD), de heer Meiland (D66) en de heer Hartog (JA21).
- 60 - Er zijn afmeldingen ontvangen van gedeputeerde Kocken van de portefeuille Noordzeekanaalgebied en Zeehavens, van de PVV fractie en van Statenlid Zoon (PvdD).
- Er zijn vanavond zes insprekers: één inspreker namens bewoners van de Noordbeemster die eerder een brief stuurde over de N243 (C-agendapunt 8a); vier insprekers over de verkeersveiligheid op de Zeeweg (agendapunt 4a) en één online inspreker over het
65 literatuuronderzoek naar aanrijdingen met damherten (agendapunt 4b).
- Er zijn vooraf geen rondvragen ingediend.
- De heer Hartog (JA21) is plaatsvervangend lid in deze commissie geworden.
- Mevrouw Tolhuis (ChristenUnie) is sinds vorige week maandag officieel lid van deze commissie.
- 70 - Mevrouw Alberts (SP) is geen lid meer van de commissie.
- Mevrouw Bouhlef (SP) is nu vast lid van de commissie.
- De heer Hoogervorst (SP) heeft afscheid genomen als Statenlid maar is duo-commissielid in M&B geworden.
- Maandag 12 september jl. is er een expertmeeting verkeersveiligheid en gedrag gehouden
75 met experts Eva van den Broek (Behavioural insights) en Dirkje van der Ven (Wavy). Deze meetings was voorbereid door mevrouw Van Geffen, mevrouw Kuiper en de heer Carton. Initiatiefneemster mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) vertelt dat de werkgroep verheugd was met de opkomst en bedankt de commissieleden daarvoor. Het besproken EAST principe (Easy, Attractive, Social en Timely) was een bron van inspiratie. De heer **Carton** (PvdA) kijkt
80 ook zeer positief terug op de expertmeeting. Er zijn waardevolle inzichten opgedaan. Het schetst een kader om gedrag en verkeersveiligheid vanuit het EAST principe te benaderen in stukken die de commissie voor zich krijgt. Mevrouw **Kuiper** (CDA) heeft geen aanvullingen op deze terugkoppeling.

- 85 – De voorzitter attendeert de commissie op het symposium van de MRA over de verstedelijkingsstrategie “Bouwen aan een metropool” s op vrijdag 14 oktober a.s. vanuit de Koepel in Haarlem. Het heeft een brede insteek en is naast ruimtelijke ordening en economie ook op het gebied van mobiliteit relevant. De aanmeldlink staat in de uitnodiging op de Statensite.

90 **2. Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering en lijsten moties en toezeggingen**

Vaststelling agenda:

- 95 De heer **Terwal** (VVD) stelt voor om agendapunten 5a en 5b gezamenlijk te behandelen. De voorzitter legt dit verzoek voor aan de commissie. Er is geen meerderheid om deze agendapunten gezamenlijk te behandelen. De agenda wordt daarmee ongewijzigd vastgesteld.

Vaststelling verslag vorige vergadering, lijsten van moties en toezeggingen

- 100 Het verslag van 12 september 2022 wordt ongewijzigd vastgesteld.

De lijst moties wordt vastgesteld.

De lijst toezeggingen wordt vastgesteld.

105 **2a. Vooruitblik komende vergadering(en) aan de hand van de Strategische Agenda**

De **voorzitter** vraagt de commissieleden of zij akkoord gaan met de Strategische Agenda. Met algemene instemming wordt de Strategische Agenda vastgesteld.

110 **3. Insprekhalftuur over onderwerpen die niet op de agenda staan maar wel tot de portefeuille van de commissie behoren**

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw **Valent**. Mevrouw Valent stuurt haar bijdrage naar de griffie om deze bij de stukken te voegen.

- 115 Mevrouw Valent spreekt in namens bewoners van Noordbeemster die de brief met de noodkreet over de N243 hebben ingestuurd.

- 120 In aanvulling op de noodkreet hebben de bewoners nog enkele vragen en opmerkingen. Wat heeft het provinciebestuur geleerd omtrent leefbaarheid en gezondheid in woongebieden? Klopt het dat in de omgevingswet de leefbaarheid van groter belang moet zijn, en niet alleen de verkeersveiligheid? De toegestane snelheden worden regelmatig overschreden. De geluidsmetingen zijn gebaseerd op het aantal voertuigen en niet op het aantal decibel. Mevrouw Valent kan het niet te bevatten dat de provincie zich verschuilt achter het argument dat de geluidsnormen binnen de wet vallen. Zij vraagt of het een optie is om de snelheid terug te brengen naar 60km per uur over het gehele deel van de N243, daar waar de provincie niet kiest voor stil asfalt.

De voorzitter dankt mevrouw Valent voor haar bijdrage.

- 130 De heer **Steeman** (D66) vraagt mevrouw Valent hoe het contact verloopt tussen bewoners en provincie en waarom zij komt inspreken.

Mevrouw Valent laat hierop weten dat de contacten met de provincie via een ambtenaar verlopen. De bewoners krijgen de indruk dat al hun voorstellen van tafel worden geveegd ook al zijn de eisen niet onredelijk. Zij pleit vandaag voor stil asfalt of 60 km met flitspalen. Omdat de
135 weg binnenkort wordt onderhouden, is het inspreken de laatste kans om de noodkreet te laten horen.

De heer **Terwal** (VVD) heeft de noodkreet gelezen van de bewoners. Hij vraagt zich af of er inderdaad dusdanig hard wordt gereden en of het plaatsen van een flitspaal zinvol is. Mevrouw Valent vertelt dat in het verleden er flitsacties waren van de politie. Ze geeft de heer
140 Terwal mee dat er belachelijk hard wordt gereden. De insteek is verkeersveiligheid, en dat is ook belangrijk, maar er is niet voldoende aandacht voor leefbaarheid.

De heer **Jensen** (JA21) vraagt om welke reden er nog geen flitspaal is geplaatst. Mevrouw Valent reageert dat de bewoners op elk voorstel nee te horen krijgen, en dat er aan de letter van de wet wordt voldaan.

145 De heer **Hoogervorst** (SP) stelt dat mevrouw Valent begrip van de commissie heeft voor de situatie maar vraagt zich af of de bewoners steun ervaren van de gemeente.

Mevrouw Valent geeft aan dat de gemeente Beemster tot steun is geweest maar dat er sinds de fusie ook vanuit de gemeente niets concreets wordt gedaan om de situatie te verbeteren. Statenlid **Van de Waart** begrijpt niet waarom er geen maximumsnelheid van 60km per uur kan
150 worden ingevoerd. Mevrouw Valent heeft begrepen dat dit niet mogelijk is vanwege de doorstroom. Zij begrijpt dit argument niet.

De voorzitter dankt mevrouw Valent voor haar inbreng.

155 **4. Rondvraag gedeputeerde Kocken (NZKG en (Zee)havens)**

Gedeputeerde Kocken is niet aanwezig. Er zijn vooraf geen rondvragen binnengekomen. De voorzitter inventariseert of er commissieleden die nu nog een rondvraag hebben voor de portefeuille van gedeputeerde Kocken maar dat is niet het geval.

160

5. B-agenda Mobiliteit, Bereikbaarheid en Infrastructuur

5a. C naar B verzoek D66 verkeersveiligheid Zeeweg N200

165 Op de Zeeweg naar Bloemendaal aan Zee vinden relatief veel ongevallen plaats. De provincie en de gemeente Bloemendaal werken samen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Als eerste worden de stukken waar auto's en fietsers elkaar kruisen aangepakt. Voor de langere termijn zal ook naar ideeën worden gekeken die in een prijsvraag door bewoners zijn aangedragen.

170 Er wordt gestart met de insprekers.

De eerste bijdrage is van de heer **Struben**. I.v.m. de raadsvergadering vanavond in Bloemendaal vervangt hij mevrouw Jeltens (D66 Bloemendaal) en spreekt hij in namens de fracties D66, GL, PvdA en CDA van de gemeente Bloemendaal.

175 De heer Struben wijst op de luchtkwaliteit en de hoeveelheid stikstof die naast de verkeersveiligheid ook aandacht vragen, zo nodig met tijdelijke maatregelen. Waarom wachten op groot onderhoud als **veiligheid en ook** luchtkwaliteit en stikstof nu aangepakt kunnen worden. Een maximum rijsnelheid van 60 km/u is voor de hand liggend voor het hele traject Zeeweg. Hij verzoekt de commissie om aan GS te vragen om het tweerichtingsverkeer op de

180 fietspaden op korte termijn op te heffen en de oversteken te beveiligen. Ook vraagt hij de provincie om meer oplaadpunten voor e-bikers.

Het aantal inwoners in de regio zal toenemen. Ook toeristen moeten welkom blijven aan de kust. De toename van o.a. stikstof vraagt om maatregelen zoals ov-shuttles en andere verkeersmaatregelen die stikstof beperkend zijn. De heer Struben vindt zelfs **desnoods** het afsluiten van de Zeeweg **voor niet vergunninghouders van buiten de strandgemeenten** op een
185 aantal zomerse topdagen **-zoals goed blijkt te werken voor de F1-** een optie. Hij verzoekt de commissie om aan GS te vragen om een duidelijk perspectief voor een veilige Zeeweg met een tijdlijn voor het realiseren van de maatregelen.

De heer **Terwal** (VVD) geeft aan dat de commissie brieven heeft ontvangen van inwoners van de
190 gemeente Overveen die helemaal geen 60 km/u willen op de Zeeweg omdat dan in de bebouwde kom van Overveen het verkeer opstroopt.

Heer Struben zou wel eens willen weten wie deze inwoners dan zijn want de Zeeweg is heel erg gevaarlijk. Hij krijgt inzage.

195 De heer **Steeman** (D66) vraagt zich af of de financiering van de oplaadpunten voor e-bikes bij de provincie ligt.

De heer Struben vindt dat er alternatieven moeten zijn wil je het autoverkeer ontmoedigen. Op 15 km afstand van het strand wil men best fietsen maar dan wel op een e-bike. De e-bike oplaadpunten hebben dus een regionale functie.

200 Mevrouw **Kuiper** (CDA) merkt dat de heer Struben onderscheid maakt tussen zomerse en reguliere dagen. Zij vraagt welk effect hij van deze maatregelen verwacht op de Zandvoortselaan.

De heer Struben wijst erop dat het strand bij Zandvoort met de trein bereikt kan worden. Dat is
205 niet het geval in Bloemendaal, vandaar het pleidooi voor de ov-shuttle.

Mevrouw Kuiper (CDA) kijkt graag naar de integraliteit omdat het een regionaal probleem is. De heer Struben reageert dat hij niets liever wil dan dat de regio het gezamenlijk oppakt.

De volgende inspreker is de heer **Prins** van de Stichting Vrienden van Middenduin.

210 De heer Prins pleit ook voor de verkeersveiligheid van de Zeeweg. Ondanks maatregelen gebeuren er veel ongelukken op de Zeeweg met auto's, fietsers en brommers. De provincie moet daarom bijzondere aandacht geven aan de Zeeweg. De aanpak van GS is tot nu toe te veel lange termijn of te weinig ingrijpend. Slechts een aantal maatregelen uit het juryrapport zijn te realiseren. Ook de heer Prins pleit voor een maximum rijsnelheid van 60km/u.

215 Concluderend is een voortvarender aanpak noodzakelijk dan nu voorgesteld door GS. Eén rijstrook voor het snelle tweewielverkeer en één brede rijstrook voor gemotoriseerd verkeer met een maximum snelheid van 60 km/u is zijn streven. Met beperkte middelen kunnen deze maatregelen worden uitgevoerd. De effectiviteit kan dan door een externe deskundige getoetst. Een dergelijk onderzoek kan ook advies opleveren voor aanvullende maatregelen in een later
220 stadium. De heer Prins vraagt de commissie om GS te verzoeken het onderzoek op korte termijn te laten uitvoeren.

De heer **Steeman** (D66) vraagt waarom de heer Prins van mening is dat er niet gewacht kan worden met een onderzoek totdat het onderhoud wordt uitgevoerd.

- 225 De heer Prins vindt het voordeel van een pilot fase dat daarna bekeken kan worden of er grote veranderingen nodig zijn om door te voeren bij het groot onderhoud in 2028. Daarbij wil de Stichting Vrienden van Middenduin zo snel mogelijk actie.
- Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) vraagt of vrachtwagens elkaar inhalen op de Zeeweg. De
- 230 heer Prins vertelt dat dit in theorie mogelijk is maar dat één rijstrook meer stimuleert om niet in te halen.
- Mevrouw **Kuiper** (CDA) wijst op de brief van GS waarin staat dat er in het najaar van 2022 wordt gestart met een trajectstudie. Dit onderzoek is ook een opstart naar het groot onderhoud van
- 235 2028. Waarom wil de heer Prins daar nog een extra onderzoek bij?
- De heer Prins vindt dat een trajectstudie een veel breder spectrum kent, hetgeen ook nodig is. Het onderzoek waar hij op doelt is een quickwin. Hij pleit voor een tempoversnelling en dat kan met een dergelijk onderzoek. Elke dode die voorkomen kan worden is winst.
- 240 De heer Prins wordt door de **voorzitter** bedankt voor zijn bijdrage.
- Als derde spreekt de heer **Van den Broeke** in op dit onderwerp, op persoonlijke titel. De heer Van den Broeke wil spreken over de gevolgen die een herindeling van de Zeeweg voor het verkeer binnen de bebouwde kom van Overveen tot gevolg kan hebben. Hij legt de nadruk
- 245 op de plannen om de verkeersstroken te beperken tot één strook op de Zeeweg of de maximum rijsnelheid naar beneden te brengen. Hij wijst erop dat de N200 door zowel B&W Haarlem en Bloemendaal als door GS wordt beheerd. Daardoor worden er verschillende belangen gediend. Motorrijders hebben geen zin in files, pakken vervolgens een stuk fietspad om de file te ontwijken hetgeen gevaarlijke gevolgen heeft voor de fietsers. Wanneer het verkeer op de
- 250 Zeeweg minder makkelijk doorstroomt, voorziet de heer Van den Broeke dat het verkeer in Overveen zich opstroomt. Hij verzoekt de provincie om de gevolgen van de maatregelen om de verkeersveiligheid op de Zeeweg te verbeteren integraal af te stemmen.
- De heer **Steeman** (D66) vraagt waarom een snelheidsverlaging op de Zeeweg een opstropend
- 255 effect zou hebben.
- De heer Van den Broeke legt uit dat de twee wegstroken volledig zijn bezet. Wanneer de capaciteit van de wegstroken wordt beperkt door het verlagen van de snelheid ontstaat een opstropend effect. Met andere woorden wanneer men vanuit de bebouwde kom de snelheid kan opvoeren van 50 naar 80km/u stroomt het verkeer door omdat deze versnelling ontlastend is.
- 260 Andersom is het juist opstropend.
- De heer **Terwal** (VVD) vraagt of het betoog van Van den Broeke een breed gedeeld gevoel is onder de bewoners.
- De heer Van den Broeke kan dit bevestigen. Ook zijn er veel klachten over het verkeerslawaaï en
- 265 zijn er met regelmaat ruzies tussen verkeersdeelnemers en bewoners.
- De heer Terwal concludeert dat de inbreng/brief van de heer Van den Broeke antwoord geeft op het verzoek van inspreker Struben.
- Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) vraagt naar het gedrag van het vrachtverkeer door de
- 270 straten van Overveen.
- De heer Van den Broeke vertelt dat het vrachtverkeer van de Grand Prix geen enkel probleem veroorzaakt. Maar het overige vrachtverkeer neemt enorm toe naar Zandvoort. Op drukke dagen

zijn er motorrijders die massaal in groepen richting Zandvoort rijden, dat geeft in de bebouwde kom heel veel overlast op een warme drukke dag. Er wordt geen voorrang meer gegeven op de rotonde, het gedrag is dan onplezierig.

Tot slot spreekt de heer **Stuip** in namens de Fietzersbond Regio Haarlem. De Fietserbond wil graag nog een quickwin toevoegen: door snorscooters te weren van het fietspad wordt dit een slow lane en wordt voorkomen dat snorscooters te hard over het fietspad rijden. Deze maatregel draagt bij aan de verkeersveiligheid. Hij vindt het geen goed idee om de fietspaden aan de Zeeweg eenrichtingsverkeer te maken. Alle bestemmingen liggen namelijk aan één kant van de weg. Fietzers worden bij eenrichtingsverkeer gedwongen om over te steken hetgeen gevaarlijk is.

Statenlid **Van de Waart** (GL) vraagt de heer Stuip wat hij vindt van de suggestie om een extra rijstrook te benutten voor het snelle scootverkeer. De heer Stuip geeft aan dat hij spreekt over een quickwin. Een extra rijstrook vergt een heel andere aanpak met participatie en inspraak. Dat is geen quickwin.

De **voorzitter** dankt alle sprekers en vraagt de sprekers de vergadering verder te volgen in de zijzaal waarop zij de Statenzaal verlaten.

De heer **Steeman** (D66) heeft het C- naar B-verzoek ingediend.

Hij krijgt het woord van de voorzitter:

Er zijn steeds meer N-wegen met ernstige ongevallen. De Bloemendaalse Zeeweg is bewezen onveilig. Menig overleg is gevoerd en er zijn veel suggesties voorbij gekomen om dit te verbeteren. Er wordt onderzoek gedaan om over zes jaar maatregelen te treffen.

De heer **Terwal** (VVD) interrumpeert: u stelt dat we nadenken over lange termijn maatregelen, maar de trajectstudie is toch al eind van dit jaar klaar? Zorgvuldigheid gaat boven wat snelle maatregelen.

De heer **Steeman** (D66) reageert dat de trajectstudie veel tijd kost. De N200 moet in een breder perspectief geplaatst worden.

D66 heeft een simpele en snelle oplossing voor een deel van het veiligheidsprobleem: maak de maximaal toegestane snelheid op de N200 overal 60km/u en pas de weg daarop aan. Duurzaam veilig is een richtlijn en geen keurslijf.

De heer **Terwal** (VVD) vindt ook dat snelheid kan leiden tot (dodelijke) ongevallen. Kan de heer Steeman zich vinden in de optie om een flitspaal te plaatsen om de 80km/u te handhaven alvorens af te schalen naar 60km/u.

De heer **Steeman** (D66) kan zich hier niet in vinden. De voordelen van een lagere snelheid zijn minder ongelukken en minder ernstige gevolgen bij een eventuele aanrijding. Ook verminderen stikstof, fijnstof en geluidshinder. Nadeel is het tijdsverlies na een dagje strand, maar dat is een slecht argument. Hij roept de gedeputeerde op zo snel mogelijk de veiligheid te verbeteren en niet te wachten tot 2028.

Statenlid **Van de Waart** vindt dat er nog steeds geen goede oplossing is om de veiligheid te verbeteren. Invoeren van eenrichtingsverkeer op de fietspaden is een veel genoemde maatregel evenals het beperken van de snelheid op het gehele traject. Het is door de indeling voor de

verkeersdeelnemers niet altijd duidelijk wat de bedoeling is. GL pleit daarom voor een eenduidig wegbeeld door de verlaging van de snelheid. Dat is goed voor de verkeersdeelnemers en goed voor het milieu. GL is er voorstander van om het ruimtebeslag van de infrastructuur minimaal te houden. Ook zijn zij voorstander van een taxistandplaatsvoorstel en een goed ov.

325 Toch zijn er nu al meer maatregelen op korte termijn mogelijk; er hoeft niet gewacht te worden tot 2028.

GL pleit dus voor snelheidsverlaging voor gemotoriseerd verkeer en een slowlane voor fietsers aan de noordzijde van de Zeeweg. Is de gedeputeerde bereid deze opties te onderzoeken?

330 Mevrouw **Kuiper** (CDA) wijst op de trajectstudie die dit jaar nog wordt opgestart. Uit de brief van GS blijkt dat er veel ideeën van bewoners zijn meegenomen in de maatregelen. Zij is van mening dat zij geen onderbouwde inbreng kan geven daar zij geen verkeersdeskundige is. Het is niet haar rol als Statenlid om een oordeel te hebben over de verkeersmaatregelen. Daar zijn nu eenmaal deskundigen voor.

335 De heer **Hoogervorst** (SP) verbaast zich over deze stelling van mevrouw Kuiper. Kunnen commissieleden dan ook geen keuze kunnen maken op basis van goede argumenten?

Mevrouw **Kuiper** (CDA) reageert dat er heel veel meningen zijn maar dat men verkeersdeskundige moet zijn om te doorgronden wat de consequenties zijn van de maatregelen. Als Statenlid kan men suggesties meegeven maar het is niet de

340 verantwoordelijkheid van de commissie om te bepalen hoe hoog de snelheid van een weg wordt.

De heer **Hoogervorst** vraagt zich af of mevrouw Kuiper dan wel het nut inziet van de bijdrage van de insprekers.

Deze hebben zeker zin, vindt mevrouw Kuiper. De gedeputeerde en de verkeersdeskundige hebben deze inbreng immers ook gehoord. Mocht blijken dat er meer geld nodig is dan zijn de

345 Statenleden aan zet.

De heer **Jensen** (JA21) deelt de zorgen omtrent de Zeeweg want de situatie is problematisch. De trajectstudie is nuttig maar ongepast. De problemen zijn zo urgent dat er niet gewacht kan worden met het treffen van maatregelen.

350 Mevrouw **Kuiper** (CDA) interrumpeert dat veel maatregelen reeds worden getroffen en dat zorgvuldigheid geboden is.

De heer **Jensen** reageert dat hij voor zorgvuldigheid is maar tevens tegen doden op de weg.

De heer **Steeman** (D66) vraagt of de heer Jensen de gehele trajectstudie ongepast vindt. Nee, niet ongepast vindt de heer Jensen. Maar hij wil voorkomen dat ongelukken plaatsvinden

355 doordat er op korte termijn niets wordt ondernomen.

De maatregelen die de provincie wil nemen zijn goed. De meeste ongelukken gebeuren door verkeerd rijgedrag. Bij een snelheidsverlaging moet de weg ook anders ingericht wat niet op korte termijn haalbaar is. Bereikbaarheid is belangrijk maar niet tegen elke prijs. Daarom pleit JA21 voor een gedeeltelijke snelheidsverlaging en wellicht een flitspaal.

360 Het terugdringen van het aantal herten is geen optie want de herten mogen geen onderdeel zijn van het probleem. Hij vraagt de gedeputeerde of het plaatsen van takken en stammen achter de hekken of het verder weg plaatsen van de hekken een optie is.

Mevrouw **Abdi** (PvdA) maakt zich zorgen over de vele ongelukken op de Zeeweg. De oorzaken zijn te herleiden naar het rijgedrag van de verkeersdeelnemers. Zij vraagt de gedeputeerde waarom het OM geen trajectcontrole wil instellen.

365

Mevrouw **Tolhuis** (ChristenUnie) is van mening dat de snelheid uit het verkeer halen een oplossing is voor een veiliger Zeeweg voor mens en dier. De ervaring die is opgedaan bij de Formule 1 kan gebruikt om het verkeer te managen op drukke zomerdagen. Dagjesmensen kunnen worden gemotiveerd om het ov te gebruiken.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) valt het op dat deze problemen al jaren spelen. Er zijn genoeg aanknopingspunten om de problemen op te lossen maar na jaren voeren we nog steeds dezelfde discussie. Zij pleit voor het naar beneden brengen van de snelheid en daarmee niet te wachten tot 2028.

De heer **Hoogervorst** (SP) houdt het kort en sluit zich aan bij Statenlid Kostiç. Drie jaar geleden is een bijna identieke discussie gevoerd met bijbehorende oplossingen. Hij roept op tot het manen van GS.

Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) spreekt haar steun uit voor de maatregelen van GS. Zij kijkt ook naar de belangen van transport, logistiek en de hulpdiensten. Files creëren is geen oplossing.

De heer **Steeman** (D66) interrompeert dat hij zich verbaast over de uitspraak dat snelheidsverlaging files creëert.

Mevrouw van Geffen (Liberaal N-H) reageert dat de capaciteit van de weg vermindert bij snelheidsverlaging, dat creëert files.

Volgens de heer **Steeman** (D66) klopt dit niet. Uit onderzoek blijkt dat bij verlaging van de snelheid juist de capaciteit van de weg wordt verbeterd.

Mevrouw **Van Geffen** stelt dat de snelheid niet cruciaal is voor de veiligheid. Het gaat om de mensen die zich niet aan de snelheid houden.

De heer **Hoogervorst** (SP) interrompeert dat de meeste mensen zich aan de maximumsnelheid houden.

Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) is daar juist bij de Zeeweg niet van overtuigd, men rijdt er te hard. Het is een sociaal probleem.

De heer **Steeman** (D66) merkt op dat wanneer gedrag een probleem is, dat verlaging naar 60km/u juist een voordeel is omdat er dan waarschijnlijk niet harder dan 70 gereden wordt.

Daar is mevrouw **Van Geffen** het niet mee eens. Het gaat hier om onbeheerst hard rijden. De motorrijders juttten elkaar op, zeker aan zee. Zij vraagt aan de gedeputeerde of het mogelijk is om op sociaal niveau te onderzoeken wat geaccepteerd is op de weg.

De heer **Terwal** (VVD) vertelt dat de VVD het streven steunt van de gedeputeerde om maatregelen te nemen maar is ook van mening dat het pas een begin is. Het is vooralsnog niet duidelijk welke maatregelen de gemeente Bloemendaal ter gedragsbeïnvloeding gaat opzetten. Kan de gedeputeerde dit helder maken.

De VVD heeft vraagtekens bij het afwijzen van het idee om zandwallen in de middenberm van de Zeeweg aan te leggen. De heer Terwal vraagt de gedeputeerde wie deze beoordeling doet en waarom de provincie deze beoordeling niet aanvraagt. Wanneer er al een zandwal ligt moet deze toch opgehoogd kunnen worden.

De VVD denkt dat er nog winst valt te behalen bij het herstellen van het hekwerk langs de Zeeweg en daar waar nodig op te hogen. Dit zal zorgen voor minder overstekende herten en dus minder aanrijdingen. Mocht dit niet afdoende zijn, dan is het verkleinen van de hertenpopulatie door afschot een effectief middel.

- 415 Ook is de VVD tegen een snelheidsverlaging op de Zeeweg omdat de inrichting van de weg dan niet meer correspondeert met de opgelegde snelheid. Dit leidt tot bumperkleven.
De heer **Steeman** (D66) interrumpeert dat het verlagen van de snelheid niet slechts een kwestie is van het plaatsen van borden maar ook het visueel anders inrichten van de weg.
De heer **Terwal** denkt dat er winst is te behalen door een flitspaal te plaatsen en zo de 80km/u
- 420 af te toppen. Als er daarna nog ongelukken plaatsvinden kan alsnog de 60km/u als optie worden bekeken.
Statenlid **Kostiç** vraagt de heer Terwal of hij het literatuuronderzoekrapport heeft gelezen. De heer **Terwal** reageert dat hij niet tot op de letter alles heeft doorgenomen maar dat de samenvatting voldoende beeld geeft van de resultaten uit het onderzoek.
- 425 Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) vraagt of de heer Terwal het belang ziet van het vrachtverkeer op de Zeeweg.
De heer **Terwal** is het eens dat dat de doorstroming op de Zeeweg voor transport en logistiek belangrijk is.
- 430 *Reactie gedeputeerde Olthof eerste termijn:*
Gedeputeerde **Olthof** dankt alle insprekers en de commissieleden voor hun inbreng. Hij erkent dat ook de provincie de plicht heeft om het aantal verkeersslachtoffers terug te brengen, daarom neemt hij alle inbreng serieus. Wel wordt gekeken naar de haalbaarheid van alle inbreng en wat het kan toevoegen.
- 435 Goed dat dit debat gevoerd wordt. Maar houd in gedachten dat gedeputeerden en statenleden geen verkeersdeskundigen zijn, ga niet op die stoel zitten. Neem de deskundigen serieus.
Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) vraagt of de gedeputeerde spreekt over weginrichting of over verkeersgedrag.
Gedeputeerde **Olthof** herhaalt dat de commissieleden niet op de stoel van de specialisten
- 440 moeten zitten, dat doe hijzelf ook niet.
Hij heeft kennisgenomen van het aangepaste voorstel van de Fietzersbond om de snorscooters te weren van het fietspad. Hier wordt serieus naar gekeken.
De Zeeweg lijkt een goed ingerichte weg met brede berm. Maar een heuvel verhoogt ook het risico dat een automobilist gelanceerd wordt.
- 445 De gedeputeerde focust op effectieve maatregelen die werkelijk de verkeersveiligheid verbeteren. Veel ongelukken hebben te maken met verkeersgedrag, te hard rijden, te roekeloos. Ongelukken gebeuren doorgaans niet wanneer het druk is, maar meestal 's avonds als men hard kan doorrijden. Daarom gaat de provincie met het circuit en de horeca in gesprek over hoe de bezoekers mee te nemen in de gevolgen van verkeerd weggedrag.
- 450 De heer **Terwal** (VVD) interrumpeert dat hij het OM als essentiële partij mist in het verhaal van de gedeputeerde. Hij herhaalt zijn pleidooi voor een flitspaal.
Gedeputeerde **Olthof** reageert dat hij veel verzoeken krijgt voor trajectcontrole maar het OM wil dat niet vanwege het capaciteitstekort. Hij vraagt de commissieleden om de brief van GS niet te
- 455 kort te doen want er komen absoluut maatregelen. Het zoeken naar mogelijkheden met het OM valt daar ook onder en enkele voorstellen uit de prijsvraag worden meegenomen.
Voor de geloofwaardigheid van de snelheidsverlaging moet er gekeken worden naar het effect op het hele gebied. Dit onderzoek zit in de trajectstudie omdat het wat vraagt van de inrichting van de weg.
- 460 Bij het groot onderhoud komen de grotere maatregelen. Welke quickwin er dan wel is voor de snelheidsverlaging kan de gedeputeerde moeilijk overzien. Zaak is te onderzoeken wat er mogelijk is op korte termijn.

De heer **Steeman** (D66) dankt de gedeputeerde voor zijn toezeggingen. Hij vraagt zich af hoe de quickwins concreet gemaakt kunnen worden. D66 wil niet zes jaar wachten en hoort nog onvoldoende concrete plannen.

Gedeputeerde **Olthof** doet de toezegging dat hij de trajectstudie naar voren haalt. De gedeputeerde is voornemens de maatregelen niet pas over zes jaar door te voeren maar voor nu ligt er nog geen planning.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) is verheugd dat gedeputeerde gaat kijken naar de quickwins. Worden de effecten die de maatregelen hebben op de Zandvoortselaan ook meegenomen?

Uiteraard worden de effecten meegenomen, zegt de gedeputeerde, want hij wil zorgvuldig te werk gaan.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) is het nog steeds niet duidelijk wanneer er dan resultaten zijn te verwachten van de toezeggingen.

Gedeputeerde **Olthof** herhaalt nogmaals dat hij geen termijn kan geven en geen inschatting maken. De toezegging is een redelijke planning en die wordt gecommuniceerd.

De heer **Terwal** (VVD) wil nog bevestigd krijgen of transport en logistiek worden meegenomen in de plannen. Dit kan gedeputeerde bevestigen.

De heer **Steeman** spreekt zijn dank uit voor de goede discussie en de toezeggingen van gedeputeerde.

Schorsing van 22.20 – 22.25 uur

485

5b. C naar b verzoek PvdD literatuuronderzoek naar aanrijdingen met damherten

Op 20 oktober 2020 hebben Gedeputeerde Staten het 'Faunabeheerplan Damherten Duingebieden Noord- en Zuid-Holland 2020–2026' goedgekeurd.

Belangrijkste reden voor beheer van de damherten is natuurbescherming en het voorkomen van aanrijdingen. De Wageningen Universiteit heeft onderzoek gedaan naar aanrijdingen met herten en welke maatregelen effectief zijn om dit te voorkomen.

De **voorzitter** geeft mevrouw **Smeenck** het woord. Zij spreekt online in namens de Dierenbescherming over dit onderwerp.

Een goede samenwerking tussen betrokken partijen en het kiezen voor maatwerk is de sleutel tot het verminderen van aanrijdingen met hoefdieren. Tot nu toe heeft er vooral afschot van damherten plaatsgevonden. Het rapport geeft handvatten om het aantal aanrijdingen te verminderen waaronder het detectiesysteem en het verlagen van de rijsnelheid op de Zeeweg want er is een correlatie tussen de rijsnelheid en het aantal aanrijdingen. Gedeputeerde Staten lijkt voor afschot te willen gaan maar het gevolg is dat een groot aantal damherten het leven moet laten om het aantal aanrijdingen te reduceren. Dit is symptoombestrijding. Mevrouw **Smeenck** pleit voor het maximaal inzetten op niet dodende maatregelen om het aantal aanrijdingen op de Zeeweg te reduceren. De Dierenbescherming wil hier graag in meedenken.

De heer **Carton** (PvdA) vraagt of mevrouw **Smeenck** in aanvulling op het rapport nog aanbevelingen heeft voor andere maatregelen.

Mevrouw **Smeenck** vindt het rapport voldoende breed met genoeg effectieve maatregelen.

510

De **voorzitter** dankt mevrouw Smeenk voor haar bijdrage.

515 Statenlid **Kostiç** (PvdD) krijgt het woord. Zij wijst erop dat burgers verwachten dat de overheid voorzichtig omgaat met dierenlevens. Het vraagt verantwoordelijkheid om het aantal gedode dieren zoveel mogelijk te verminderen door aanrijdingen. Niet dodelijke oplossingen vragen reflectie, inzet en overleg met de dierenwelzijnsorganisatie. De PvdD is positief over het onderzoek dat de effectiviteit benadrukt van niet dodelijke middelen. Des te meer is Statenlid Kostiç verrast door de samenvattende brief van GS waarin wordt gesteld dat het jagen op dieren effectief en uitvoerbaar is. PvdD roept GS op hier voorzichtig mee te zijn. Commissieleden die
520 het onderzoeksrapport niet goed lezen en uitgaan van de brief worden op het verkeerde been gezet. De PvdD heeft vandaag drie vragen aan de commissie:

1. Is de commissie bereid om samen met de PvdD GS aan te sporen zich in te zetten voor niet dodelijke oplossingen in het geval van de Zeeweg.
- 525 2. Is de commissie bereid om GS aan te sporen om zich actief in te spannen om het aantal dierlijke slachtoffers naar beneden te krijgen.
3. Is de commissie het eens dat de provinciale inspanningen met regelmaat geëvalueerd moeten worden om te blijven leren.

530 Statenlid **Gringhuis** (GL) vraagt aan de gedeputeerde of het een optie is om bij onderhoud aan wegen te bekijken welke maatregelen er genomen kunnen worden om de levens van dieren te redden.

Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) constateert dat de conclusies uit het onderzoek afwijken van hoe de PvdD het ziet. Als antwoord op de vragen van de PvdD antwoordt zij dat zij vindt dat GS reeds inzet op niet dodelijke oplossingen. Mevrouw Van Geffen is geen voorstander van het
535 betrekken van allerlei extra partijen en zij is van mening dat er al voldoende wordt geëvalueerd.

De heer **Carton** (PvdA) vertelt dat voor de PvdA niet dodelijke middelen de voorkeur hebben. Hij vraagt gedeputeerde of alle opties uit het rapport worden meegenomen bij trajectstudies en onderhoud aan wegen.

540 De heer **Hoogervorst** (SP) vraagt of voor de PvdA afschot de laatste optie is als maatregel. De heer Carton reageert dat dit ook het beleid is van de provincie.

545 Mevrouw **Tolhuis** (ChristenUnie) wil openstaan voor nieuwe oplossingen en deze evalueren. Dat geldt voor alle provinciale wegen waar veel aanrijdingen zijn met wild. Voor de veiligheid zou het goed zijn om het aantal automobilisten terug te dringen en het ov te stimuleren. Ook een detectiesysteem kan helpen. Dit is ook op korte termijn realiseerbaar. Een snelheidsverlaging is dan alleen aan de orde indien noodzakelijk. Op de lange termijn wil de ChristenUnie graag inzetten op de maatregelen uit het onderzoeksrapport.

550 De heer **Mangal** (DENK) wijst op de denkwijze van de brief van GS. Hij begrijpt niet waarom er alleen gerept wordt over het verkleinen van de populatie damherten. De heer Mangal wil van de gedeputeerde horen wat de denkwijze is van het college en hoe zij afschot wil voorkomen.

555 De heer **Hoogervorst** (SP) geeft aan dat op de drie vragen van de Partij van de Dieren het antwoord ja is.

De heer **Steeman** (D66) vindt het belangrijk dat de veiligheid van de Zeeweg ook gaat over de veiligheid van de dieren. Het nemen van extra diervriendelijke maatregelen heeft de voorkeur. Het faunabeheersplan hoort bij een andere commissie thuis.

560

Mevrouw **Kuiper** (CDA) stelt dat er een samenhang is met het faunabeheerplan waarin wordt geconcludeerd dat het terugbrengen van de populatie van de damherten nodig is om de fauna in het gebied te verbeteren. Dit helpt uiteraard ook de verkeersveiligheid. Mevrouw Kuiper gaat ervan uit dat op vraag 1 van de Partij van de Dieren al gestuurd wordt en niet alleen bij de Zeeweg. Evalueren van maatregelen is natuurlijk altijd goed.

565

De heer **Jensen** (JA21) sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Hoogervorst.

Reactie gedeputeerde Olthof eerste termijn:

570

De eerste brief van GS die meeging met het rapport is wat ongelukkig geformuleerd. Toch wordt er ook verwezen naar de brief van 15 juni waarin het woord afschot niet is opgenomen. Wat betreft de verkeersmaatregelen op de Zeeweg is afschot dus niet aan de orde. Dat in het rapport over afschot wordt gesproken in relatie tot het faunabeheersplan klopt, maar de gedeputeerde betreurt dat het verkeerd is overgekomen. Het welzijn en belang van dieren wordt absoluut meegenomen bij het verbeteren van de verkeersveiligheid, benadrukt gedeputeerde Olthof.

575

De heer **Mangal** (DENK) wijst erop dat in de brief letterlijk staat dat afschot een optie is om het aantal damherten te verkleinen om aanrijdingen te voorkomen. Hoe moeten we dat dan interpreteren?

580

Gedeputeerde **Olthof** herhaalt dat dit ongelukkig geformuleerd is. Dat een verlaging van de populatie gevolgen heeft voor het aantal aanrijdingen spreekt voor zich. Nogmaals, afschot is niet als maatregel opgenomen voor de verkeersveiligheid van de Zeeweg.

De **voorzitter** sluit dit punt hiermee af.

585

5c. Stand van zaken beschikbaarheidsvergoeding OV incl. afdoeningsvoorstel M128-2022

GS heeft de commissie geïnformeerd over de voortgang in de uitvoering van motie 128/2022 en over het proces van de steunmaatregelen van de rijksoverheid.

590

De heer **Hoogervorst** (SP) bedankt voor de brief en het relaas dat hieraan toegevoegd is. In het relaas wordt een samenvatting gegeven van de inspanningen die gedaan zijn om de periode te overbruggen met steun van de staat. De uitkomst is niet wat de SP gehoopt had maar dat ligt niet aan GS. De vraag blijft echter hoe het aantal reizigers dat gebruikmaakt van het ov weer te laten stijgen. En dan weer op het niveau van voor corona ligt.

595

De vraag is of GS nog alternatieven ziet van het gelopen proces met de staatssecretaris. De reizigers van het ov willen namelijk weten wat ze in 2023 kunnen verwachten. Wat de SP betreft kan de motie worden afgedaan.

600

De heer **Steeman** (D66) geeft aan dat wat D66 betreft de motie ook is afgedaan. De zorgen voor de lange termijn blijft bestaan. D66 zal altijd vinger aan de pols houden en meedenken om het ov-aanbod te verbeteren en niet te verschrallen.

605 Statenlid **Gringhuis** (GL) wijst erop dat de reizigersaantallen door corona zijn afgenomen maar het rijk creëert onzekerheid door lang te wachten met steun. GL roept het rijk op om een steunmaatregel beschikbaar te stellen zolang de reizigersaantallen niet op niveau zijn. GL deelt de zorgen uit de brief van GS. Er is waardering voor de gedeputeerde voor de wijze van informeren.

610 Kan gedeputeerde aangeven welke concessies de meeste steun nodig hebben van de concessies die wij beheren?

De heer **Terwal** (VVD) dankt de gedeputeerde voor de heldere stand van zaken. Er wordt gesteld dat het ministerie van Infrastructuur zelfstandig een transitievangnet ov gaat opstellen voor
615 2023. Is het niet verstandiger de samenwerking te zoeken met het ministerie zodat er nog invloed uitgeoefend kan worden?

In de brief staat dat zodra het transitievangnet voor 2023 gepubliceerd wordt, de provincie beoordeelt of zij hiervan gebruikmaakt voor haar concessies. Wat als de provincie hier geen gebruik van maakt? Moet de provincie het bedrag dan zelf op tafel leggen? De VVD beschouwt
620 de motie als afgedaan met het beantwoorden van deze vragen.

Mevrouw **Tolhuis** (ChristenUnie) stelt dat het ov belangrijk is voor jongeren maar ook voor mindervaliden en van sociaal belang. Op korte termijn lijkt het op niveau houden van het ov realiseerbaar, dat is mooi. Mevrouw Tolhuis verzoekt gedeputeerde de commissie tijdig te
625 informeren mocht dit niet haalbaar blijken.

De heer **Mangal** (DENK) maakt zich zorgen over de verhoogde energiekosten voor het ov welke zal resulteren in duurdere ov-tickets. Hij hoort graag de visie van de gedeputeerde hierop.

630 Mevrouw **Abdi** (PvdA) dankt voor de brief en geeft complimenten voor het beantwoorden van de schriftelijke vragen.

De voorzitter concludeert dat motie M128-2022 kan worden afgedaan.

635 *Reactie gedeputeerde **Olthof** eerste termijn:*

Gedeputeerde **Olthof** dankt voor de steun van veel partijen die Kamerleden hebben aangesproken op dit onderwerp. Er is lang gesproken met partijen maar het was lastig tot elkaar te komen qua standpunten. Op basis van het transitieplan kunnen concessies er geen gebruik van maken omdat ze er niet voor in aanmerking komen. Daarom worden alternatieven
640 onderzocht.

Vandaag heeft overleg plaatsgevonden met collega's uit het land en er lijkt beweging te zitten in het overleg met de staatssecretaris. Helaas kan de gedeputeerde nog niet veel prijsgeven over de inhoud van deze gesprekken. Zodra bekend is wat de effecten zijn, belooft de gedeputeerde de commissie te informeren.

645 Er is een indexatie van de ov-tarieven met ruim 7%, hierin is de verhoging van de energiekosten meegenomen. Wat dit betekent voor prijs van de ov-tickets is nog niet duidelijk. De gedeputeerde informeert de commissie nog hierover.

650 **5d. Mobiliteit/Natuur: afdoeningsbrief diverse moties actieve mobiliteit**

In de afgelopen drie jaar zijn diverse moties aangenomen die samenhangen met actieve mobiliteit. Voor de moties die zijn uitgevoerd, maar waarvan de afdoening niet gekoppeld kan worden aan een inhoudelijk stuk, is een gebundeld afdoeningsvoorstel gemaakt voor Provinciale Staten. De commissie wordt gevraagd of de moties M83-2019, M67-2022 en M69-2022 kunnen worden afgedaan.

De heer **Steeman** (D66) geeft aan dat deze moties zijn afgedaan. Het afdoeningsvoorstel voor haaientandenmotie M69-2022 is beter dan verwacht. Wordt er ook actief ingezet op het voorrang geven aan fietsers op al bestaande wegen is een vraag aan de gedeputeerde.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) geeft aan dat deze moties zijn afgedaan. Wat betreft doorfietsroute motie M67-2022 wil zij weten van gedeputeerde hoe de zin *“deze borging in het beleid ervoor zorgt dat (...) aandacht wordt besteed aan het aanleggen van natuurlijke elementen langs doorfietsroutes”* in de bijlage een weg vindt richting uitvoeringsagenda's.

De heer **Terwal** (VVD) geeft aan dat deze moties zijn afgedaan en dankt de gedeputeerde en de ambtelijke ondersteuning.

Statenlid **Gringhuis** (GL) sluit aan bij de opmerking van de PvdD en geeft aan dat deze moties zijn afgedaan.

De overige aanwezigen stemmen in met het afdoen van de moties.

Reactie gedeputeerde Olthof:

Er zijn geen voornemens om alle haaientanden te verwijderen zodat fietsers voorrang krijgen. Er staat ook niet dat de fiets altijd voorrang krijgt, dat zou een misverstand zijn. Gedeputeerde heeft begrip voor het standpunt van de Partij van de Dieren. Hier is ook over gesproken in de PS-vergadering. De motie is ruim aangenomen. Er ligt een nadrukkelijke opdracht van de Staten om de aantrekkelijke doorfietsroutes te onderbouwen. Deze motie hangt aan de beleidsnotitie die is gemaakt waar dit in staat.

De **voorzitter** concludeert dat de moties M83-2019, M67-2022 en M69-2022 kunnen worden afgedaan.

6. Rondvraag gedeputeerde Olthof

Van de rondvraag wordt geen gebruikgemaakt.

7. Sluiting

De volgende commissievergadering vindt plaats op maandag 31 oktober 2022.

De vergadering wordt gesloten om 23:12 uur.